

op overtredingen gesteld, heeft vooral een preventieve werking.

Immers, zooals reeds meer opgemerkt, stipte naleving van het contract is een der grondslagen en het behoud van de combinatie, en de boete is zoo hoog gesteld, dat het practisch onmogelijk wordt, nog voordeel te behalen uit een ontduiking van of zich onttrekken aan de contractueele bepalingen.

De boeten worden opgelegd door de Commissarissen, waarbij hier dus blijkt, dat dit College absoluut neutraal moet staan tegenover de belangen die in de Combinatie vereenigd zijn. Veelal is bepaald, dat daarbij bv. gehoord moet worden de Commissie van Advies, terwijl beroep op de Algemeene Vergadering van Contractanten open blijft. Meestal is dan bepaald, dat de Algemeene Vergadering met uitschakeling van den gewonen rechter, in hoogste instantie zal beslissen. In bijna alle contracten komt een arbitrage-clausule voor, waardoor alle geschillen uit de overeenkomst, hare uitlegging of toepassing voortvloeiende, bij uitsluiting van den gewonen rechter, aan de uitspraak van een speciaal daartoe aangewezen college worden onderworpen. Zelfs komt voor, dat als arbiters zijn aangewezen het College van Commissarissen der Vennootschap. Ook hierbij weer, dat dit College vóór alles neutraal moet zijn.

De bepalingen, regelende de toetreding en uittreding van fabrikanten, moeten scherp, doch eenvoudig omschreven worden. Vooral de mogelijkheden van uittreding, tegen den wil van den deelnemer, zooals bv. bij faillissement, overlijden of krachtens besluit eener Vergadering moeten duidelijk zijn. Voor een uittreding krachtens besluit der Vergadering is altijd een groote meerderheid van stemmen geëischt, met de aanwezigheid van een groot aantal contractanten.

Duur en wijziging van het contract zijn in enkele artikelen verrat.

Voor contractwijziging is eveneens een bepaalde meerderheid van stemmen en quorum noodig, welke ongeveer overeenkomt met hetgeen hierboven omtrent uittreding is vermeld.

Speciaal mag er de aandacht op worden gevestigd, dat hier alleen bedoeld zijn *contractwijzigingen*. Alle voorstellen, vallende buiten het eigenlijke kader van het contract, moeten om bindend te zijn, met algemeene stemmen worden aangenomen.

Omtrent liquidatie zijn eenige bijzondere regelen gesteld, ten opzichte van de Voorraden, welke de Vennootschap bezit op den dag van liquidatie, alsmede ten opzichte van de nakoming van de Verplichtingen, die de Vennootschap op zich had genomen. Tevens zijn bepalingen opgenomen, die regelen geven voor de financiële afwikkelingen. Voor de desbetreffende contractanten zijn deze bepalingen zeer belangrijk, daar zij verstrekkende gevolgen kunnen hebben.

Indien gedurende den contractduur een fabrikant uittreedt, vinden de bedoelde liquidatie-bepalingen overeenkomstige toepassing.

Tenslotte zijn bepalingen opgenomen omtrent de regeling der Vergaderingen en van het Stemrecht, waarover reeds een en ander werd vermeld. De notulen van de Vergaderingen zullen met bijzondere zorg moeten worden opgesteld en stipt formeel goedgekeurd, omdat de Notulen weergeven den gedachtengang en de besprekingen van de deelnemers en de bestuursorganen.

Hierdoor wordt op bepaalde punten een uitlegging verkregen omtrent de toepassing van contractartikelen en ontstaat dus in zeker opzicht een bepaalde „jurisprudentie”.

In een volgende beschouwing zullen we behandelen eenige comptabele problemen, zooals bv. het vaststellen van den koopprijs en de betaling daarvan, alsmede de daarmee verbonden risico's, zoowel voor de Vennootschap als wel voor de individueele deelnemers van het Kartel.

Vervolgens zullen enkele verschijnselen van algemeen economischen en bedrijfshuishoudkundigen aard worden behandeld,

speciaal in verband met de oprichting en werkwijze van bedoelde Verkoopkartels en de gevolgen voor de deelnemers, terwijl tenslotte de taak van den accountant aan een nadere beschouwing zal onderworpen worden.

(Wordt vervolgd)

H. VAN DULLEMEN

PROVISIE

Naar aanleiding van het feit, dat in Engeland de accountants werden uitgesloten van de lijst van personen, die in aanmerking kwamen voor het ontvangen van provisie van de door hunne bemiddeling ter conversie aangeboden obligaties warloan zouden wij hier het volgende willen opmerken:

De redactie van „The Accountant” wijdt hieraan een hoofdartikel in het nummer van 23 Juli 1932.

Hierin staat o.m. dat het de „Council of the Institute” niet meer mogelijk was maatregelen te treffen, dat de accountants alsnog op de lijst werden opgenomen en wel, omdat de geheele regeling zeer onverwachts tot stand kwam.

En verder:

„The discussion of the subject of commissions in general is „complicated by numerous cross currents both of fact and of „opinion and it is extremely difficult to formulate rules which „shall be a guide in every circumstance; but it is fairly safe to „say that the training of every Chartered Accountant should „enable him to distinguish at once, almost by instinct, those „cases where the receipt or payment of a commission is clearly „improper. It must be acknowledged, however, that practical „business brings up many cases where different men, each „acting with good conscience, may form different conclusions.”

Voorts worden de volgende passages aangehaald uit de „Royal Charter”:

„A member shall not directly or indirectly allow or agree to „allow of participation by a solicitor in the profits of his (the „member's) professional work or accept or agree to accept any „part of the profits of the professional work of a solicitor or „any commission or bonus thereon.

„A member shall not directly or indirectly accept or agree „to accept from an auctioneer, broker or other agent employed „for the sale or letting of or otherwise in dealing with any „real or personal property in the management, administration „or disposal whereof such member or his partner or any of his „partners shall be engaged any part or proportion of or any „commission or bonus on the charges payable to such auctioneer „broker or agent”.

Aan het slot van meergenoemd hoofdartikel wordt dan nog het volgende opgemerkt:

„It must be remembered, of course, that certain commissions „are so much part of ordinary commercial routine that no objection can be raised. An instance in this field is the commission „commonly paid by insurance companies for the introduction of „business and for the collection of premiums. We think it may „fairly be taken that most persons who take up insurance policies through Chartered Accountants know that the accountant „will receive the usual commission from the insurance office, „but even so it is occasionally desirable, particularly where non-commercial persons are concerned, to make it quite clear that „such a commission is being received. Further, where the accountant is in the position of a trustee, the commission received

„must be paid into the trust as otherwise the invariable rule-attaching to trusteeship is violated”.

Accountants worden bij de uitoefening van hun praktijk dikwijls geraadpleegd:

- voor het sluiten van hypotheeken;
- voor het sluiten van assurantien;
- over de soliditeit van levensverzekeringmaatschappijen
- voor het sluiten van levensverzekeringen of pensioenverzekeringen;
- voor het sluiten van ziekteverzekeringen;
- bij het kiezen van beleggingen, o.m. voor pensioenfondsen enz.;
- bij het aankopen van onroerende goederen en belegging van gelden;
- bij het organiseren van advertentie-campagne's, het sluiten van de advertentiecontracten;
- bij het aanschaffen van allerlei kantoormachines, enz.

O.i. is het echter geheel en al met de waardigheid en objectiviteit van het beroep in strijd, dat accountants provisie aannemen van derden, indien zij o.m. in de bovengenoemde gevallen hun bemiddeling verleen resp. hun oordeel geven.

Daar nu de Redactie van „The Accountant” meent, te moeten opkomen voor de Engelsche accountants, ter verkrijging van provisies van door hunne bemiddeling ter conversie aangeboden obligaties war-loan en zooals hierboven aangegeven het niet vreemd vindt, indien accountants provisie ontvangen van assurantie-maatschappijen, is men hiermede o.i. in Engeland op den verkeerden weg.

Een verdere o.i. ontstellende mededeeling in hetzelfde artikel is de volgende:

„As to the payment of commission it appears to us that there „can be nothing inherently wrong in the making of a payment „to a person who introduces a Chartered Accountant to an opportunity of remunerative work always provided that the fee „which the Chartered Accountant charges to the client thus „introduced to him is not adjusted so as to include the amount „which the Chartered Accountant is paying thereout. Everyone „admits that the common practice of purchasing a connection „is one of the ordinary incidents of professional life and we do „not see that there is any difference in principle between this „and the purchasing of single pieces of work.”

Wij vragen ons af hoe het mogelijk is, dat dit geschrijf in een hoofdartikel van „The Accountant” voorkomt.

Men vindt het gewoon, dat er opdrachten gekocht worden. Het is om van te rillen. Waar zou op deze manier de hoogstaande eerlijkheid en objectiviteit van ons beroep blijven, indien de accountants in Holland hiervoor ook te vinden zouden zijn?

Ook hiermede is men in Engeland o.i. op het verkeerde pad.

Wellicht bestaat er voor het Bestuur van het Nederlandsch Instituut van Accountants aanleiding om de onderwerpelijke aangelegenheden met haar zustersvereniging in Engeland op te nemen, temeer daar meerdere Engelsche accountantkantoren ook hier in Holland zijn gevestigd en zoo af en toe voor Hollandsche ondernemingen opdrachten uitvoeren.

J. C. SPANGENBERG

OVERZICHT DER REFERATEN, UITGEBRACHT OP HET VIJFDE INTERNATIONAAL CONGRES VOOR WETENSCHAPPELIJKE BEDRIJFSORGANISATIE, GEHOUDEN TE AMSTERDAM, OP 18—23 JULI 1932

II

De lezer, die de beleefdheid jegens den schrijver zoover heeft gedreven, dat hij het eerste overzicht in het vorig nummer ten einde heeft gelezen, zal wellicht eenigszins ontsteld hebben gestaan over de ontdekking, dat nog slechts over de eerste der 12 vragen, die op het congres aan de orde zijn gesteld, verslag werd gedaan en zich met schrik hebben afgevraagd, wat hem nog verder te wachten stond. Ik wil daarom beginnen met de geruststellende mededeeling, dat het volume der referaten over de eerste vraag ongeveer $\frac{1}{4}$ van den omvang van het totaal der uitgebrachte referaten uitmaakte, zoodat de toekomst er voor den lezer niet zoo donker uitziet, als zij hem op het eerste gezicht mag hebben toegeschenen.

Het 2e punt luidt:

De begroting beschouwd als grondslag voor de vaststelling en de controle op de credieten door de banken verstrekt.

„Budgets as a basis for the extension of Bank Credit” is de titel van een referaat van R. R. Reeder Jr. (U.S.A.).

Dit referaat geeft een overzicht van de functies der handelsbanken in de V.S., van de soorten der leeningen, die zij verstrekken, van de beginselen, die daarbij worden gevolgd, van de gegevens, die zij behoeven, de soorten der budgetten, die zij verlangen, de inlichtingen, die zij daaruit putten en het nut, dat het budget voor den bankier heeft.

Memorandum van Prof. Karl Seidel, Weenen.

De ineenstorting der banken, in den laatsten tijd, zoo wordt betoogd, heeft bewezen, dat in de methoden, door ons bankwezen gevolgd, principieele fouten moeten zijn. Behalve de fout van een te klein eigen kapitaal, blijkt de gewoonte, om credieten te verleen op grond van zakelijk onderpand, de gewichtigste fout van het tegenwoordige credietwezen. De budgetcontrole behoort dezen zakelijken waarborg op het tweede plan te brengen, om plaats te maken voor een nauwkeurig bedrijfseconomisch onderzoek naar het doel der credietaanvraag.

Het budget, dat aan de bank wordt voorgelegd, moet haar van te voren inlichten over de hoogte der credietbehoefte, de rentabiliteit der onderneming en over het gebruik, dat van het kapitaal zal worden gemaakt: voor bedrijf of belegging. Het moet haar verder in de gelegenheid stellen, om op veel afdoender wijze dan tot nu toe mogelijk was, op korten termijn den gang van zaken bij den schuldenaar te controleeren. Voor den debiteur beteekent de overlegging van een budget weliswaar een ver gaande verplichting, doch daartegenover staat, dat daarmede zijn positie tegenover de bank wordt versterkt. Voor de geheele volkshuishouding dient het budget als hulpmiddel tot een optimale verdeling van het beschikbare kapitaal.

Dan volgt een Memorandum van „Le Comité spécial No. 3 du Comité National Belge de l'Organisation scientifique”.

Daarin heet het, dat, hoewel de Belgische bankiers de voordeelen inzien, die erin gelegen zijn, om de credietverleening van